

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect în anul 2025

Cifra proiectului 25.80013.8007.11ROMD

Denumirea Proiectului Servicii de sănătate mintală de precizie: creșterea eficacității psihoterapiei pentru populații vulnerabile

Etapa de lucru desfășurată în anul 2025 a avut ca scop consolidarea fundamentelor teoretice și metodologice necesare dezvoltării proiectului, cu accent pe două direcții principale: elaborarea modulelor de terapie bazată pe procese (Process-Based Therapy – PBT) și identificarea, respectiv, evaluarea comparativă a algoritmilor de învățare automată (Machine Learning – ML) cu aplicabilitate în cercetarea psihologică. Activitățile realizate au fost orientate spre integrarea literaturii de specialitate, analiza critică a mecanismelor psihologice implicate și construirea unui cadru conceptual coerent pentru etapele următoare ale proiectului.

Un prim rezultat major a constat în evaluarea sistematică a fundamentelor teoretice și aplicative ale PBT, abordând atât evoluția istorică a modelului, cât și principalele sale influențe conceptuale, precum analiza comportamentală, psihologia contextuală, teoria sistemelor dinamice și neuroștiințele. Analiza a evidențiat caracterul transdiagnostic al PBT, flexibilitatea sa în adaptarea intervențiilor la nevoile individuale și rolul proceselor psihologice centrale, cum ar fi reglarea emoțională, flexibilitatea psihologică, metacogniția, sensibilitatea la context și evitarea experiențială. Această evaluare a permis identificarea mecanismelor cauzale robuste implicate în schimbarea terapeutică, oferind o bază solidă pentru dezvoltarea modulelor specifice.

În paralel, analiza literaturii privind anxietatea și depresia a identificat procese psihologice fundamentale implicate în etiologia și menținerea acestor tulburări, confirmând perspectivele transdiagnostice și relevanța lor pentru arhitectura procesuală PBT. Procese precum distorsiunile cognitive, ruminarea, dereglarea emoțională, scăderea sensibilității la recompensă și mecanismele de coping dezadaptativ au fost recunoscute ca noduri centrale, oferind suport pentru proiectarea intervențiilor procesuale personalizate.

O altă componentă esențială a etapei a fost analiza sistematică și comparativă a algoritmilor ML utilizați în cercetarea psihologică. Aceasta a inclus evaluarea caracteristicilor metodologice, robusteții, acurateței, eficienței computaționale și interpretabilității fiecărui algoritm, precum și corespondența acestora cu particularitățile datelor psihologice, caracterizate de variabile latente, distribuții neuniforme și zgomot informațional. Pe baza acestei analize, a fost elaborată o listă de algoritmi selectați pentru utilizarea în etapele ulterioare ale proiectului, asigurând atât validitate metodologică, cât și complementaritate în aplicarea comparativă.

În ansamblu, etapa 2025 a permis clarificarea rolului proceselor psihologice în intervențiile PBT, identificarea mecanismelor transdiagnostice relevante pentru anxietate și depresie, precum și structurarea unui cadru comprehensiv al algoritmilor ML pentru cercetarea psihologică. Această etapă a creat o infrastructură solidă pentru dezvoltarea modulelor terapeutice, integrarea abordărilor computaționale și tranziția către fazele de modelare aplicată, testare empirică și validare a intervențiilor.

